

Slovenski dom

Štev. 106

V Ljubljani, petek 9. maja 1941

Leto VI.

Uredništvo in uprava — Kopitarjeva 6 — Ljubljana — — Redazione e amministrazione — Kopitarjeva 6 — Lubiana

A Tobruk è stata occupata un'importante posizione

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica:

Nelle notti sul sette e sull'otto formazioni del corpo aereo tedesco hanno attaccato in diverse riprese le basi navali ed aeree di Malta provocando incendi, esplosioni e causando gravi danni ad opere militari.

In Cirenaica sul fronte di Tobruk è stata occupata un'importante posizione, ad est di Sollum si sono svolti scontri a noi favorevoli. Formazioni aeree hanno nuovamente bombardato le posizioni nemiche attorno a Tobruk causando considerevoli danni. Durante l'ultima incursione su Tripoli un velivolo inglese è stato

abbattuto in mare dalla nostra difesa, l'equipaggio è stato fatto prigioniero.

Nell'Africa Orientale attività di artiglierie nel settore di Alagi; nel Galla Sidamo in una accanita battaglia, durata dal giorno tre al cinque, il nemico più volte contrattaccato dalle nostre truppe a subito sensibili perdite.

Važna postojanka zavzeta pri Tobruku

Nekje v Italiji, 8. maja. Rj, Uradno poročilo št. 337 generalnega Štaba Italijanskih Vojnih Sil pravi:

V noči od 7. na 8. maj so oddelki nemškega letalskega zbora večkrat napadli pomorska in letalska oporišča na Malto ter povzročili požare, eksplozije in hudo poškodovali vojaške naprave.

V Cirenaiki je bila na bojišču pri Tobruku zasedena važna postojanka. Boji, ki so se končali ugodno za nas, so bili vzhodno od Solluma. Letalski oddelki so znova bombardirali sovražne postojanke okoli Tobruka in so povzročili veliko škodo. Med zadnjim sovražnim poletom nad Tripolis je bilo eno angleško letalo sestreljeno v morje. Sestre-

lilo ga je naše protiletalsko topništvo. Posadka je bila zajeta.

V vzhodni Afriki delovanje topništva v odseku Alagi, Gala, Sidamo. V hudem boju, ki se je nadaljeval od 3. do 5. maja, je bil sovražnik večkrat odbit od naših čet in so bile njegove izgube občutne.

Ecc. L'alto Commissario per la Provincia di Lubiana

comunica

che banconote dell'ex Stato Jugoslavo di taglio superiore ai 1000 dinari non hanno corso nella provincia di Lubiana.

La loro detenzione, da parte di chiunque, è da ritenersi pertanto abusiva e dev'essere denunziata al più vicino comando dei RR. CC.

L'Alto Commissario

Emilio Grazioli

Ekscelexna Visoki Komisar za Ljubljansko Pokrajino

objavlja

da ne smejo krožiti v provinci Ljubljana bankove Narodne banke bivše kraljevine Jugoslavije z nominalno nad 1000 dinarjev.

Hranjenje teh bankovcev je kaznjivo in se morajo prestopniki ovaditi najbližjemu poveljstvu kr. karabinjerjev.

Visoki Komisar

Emilio Grazioli

Vesti 9. maja

V jadranskem ribiškem zavodu v Benetkah se je zbrala komisija, ki ima nalogo urediti ribji zarod. Pri konferenci so bili navzoči predstavniki ribarske industrije, zastopniki delavske zveze v tej industriji in zastopniki drugi zainteresiranih ustanov.

O razburjenju med palestinskimi Arabci zaradi napada Velike Britanije na iraško samostojnost, poročajo Ankara: V Palestini je prišlo do več spopadov med Britanci in Arabci. Angleške oblasti so več Arabcev dale zapreti. Po vsej Palestini so manifestacije za Irak.

Newyorško časopisje pravi, da se je z neko angleško ladjo, ki se je potopila blizu Anglije, ponesrečilo tudi 11 ameriških letalcev skupaj z drugimi 111 osebami, ki so bile večinoma člani osebja anglo-kanadske vojaške komisije. Uradno je bilo rečeno, da so ameriški letalci tvorili del skupine pilotov, ki so spremljali letala za Anglijo.

Na ukaz maršala Petaina bodo po vsej Franciji z največjimi slovesnostmi proslavljali praznik Ivane d'Arc.

Indijci na Japonskem so izdali razglas, v katerem izražajo popolno solidarnost z iraškim ljudstvom, ki se bori proti osvoboditvi Anglije. Obenem so pozvali vsa azijska društva, naj moralno in gmotno podpre vse azijske narode, ki se bore proti skupnemu tiranu.

Zaradi sedanjih dogodkov v svetu se mora Japonska oborožiti s še večjim pogumom in vero, da bo dosegla vse svoje cilje na Kitajskem, je izjavil glavni poveljnik japonskih čet na Kitajskem general Hata. Poudaril je tudi, da nezmisljiva disciplina preveva japonske vojaške, ki so zmerom pripravljeni žrtvovati se za domovino. Po drugi strani pa se kaže razkroj v vojaških vrstah maršala Čongkajška.

Britanska admiraliteta je sporočila, da je neko nemško letalo v strmoglavskem poletu z bombo zadelo in potopilo pomožno križarko »Patia«.

List »Aften Posten« poroča, da je bila potopljena od letalske bombe norveška ladja »Kosmos« (17.800 ton), ki je bila v službi britanske mornarice.

Nepozabna proslava „Dneva Vojske in Imperija“ v Ljubljani: Veličastna parada Italijanske Vojske po ulicah Ljubljane

9. maj. Velik dan za italijansko Oboroženo Silo in za ves italijanski Imperij. To je praznik Vojske, ki ga po vsem Imperiju slave z mogočnimi vojaškimi paradami, kakršno je danes doživela tudi Ljubljana. Kaj podobnega naše mesto še ni videlo, in vsem, ki so videli te veličastne vrste italijanske Vojske, kako so strumno korakale v veliki paradi, bo dogodek ostal v neizbrisnem spominu.

Ura je osem. Mestne ulice so se zganile. Ljudje so hiteli proti Bleiweisovi in Celovski cesti, kjer se bo čez nekaj časa razvila veličastna vojaška parada. Učenci, dijaki in akademiki vseh ljubljanskih šol so se zbrali na pločniku ob Bleiweisovi cesti. Kar je bilo še prostora, so ga zavzeli številni meščani. Na obeh straneh se je zbralo na tisoče in tisoče ljudi. Bleiweisova cesta je bila slavnostno okrašena z državnimi in fašističnimi zastavami, kakor je to vse mesto že nekaj dni. Ob vsej dolgi Bleiweisovi cesti, kjer je korakalo vojaštvo, so stali Kraljevi Karabinjerji. Ob pravoslavni cerkvi vzdolž Bleiweisove ceste sta bili postavljeni dve častni tribuni, prva za generaliteto in višje častnike, druga pa za povabljenе oddelke. Okrašeni sta bili z državnimi trobojnicami in ozaljšani z zelenjem.

Čete, ki so sodelovale pri današnji veličastni paradi, so bile že v zgodnjih jutranjih urah razvrščene od pivovarne Union pa da-

leč, daleč proti Šiški. Kdo bi jih preštel!

Ob pol desetih je prispel na častno tribuno. Ekse. Visoki Komisar za Ljubljansko provincijo Emilio Grazioli, z njim pa številni drugi odličniki, med katerimi so bili bivši ban dr. Marko Natlačen. Ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman, župan dr. Jure Adlešič itd. itd.

Iz daljave so se zaslišali zvoki polkovne godbe. V daljavi se že vidijo strumne čete. Vse ljudstvo nestrpno pričakuje, kdaj bodo prikorakale mimo. In končno se že pomikajo v strumnem koraku mimo častne tribune.

Vsa parada je bila pod visokim vodstvom Ekse. Poveljnika II. Armade, Generala Ambrosia, pred katerim so defilirale Italijanske Oborožene Sile. Poveljnik Ekse, General Ambrosio je bil na konju nasproti tribuni kraj njega pa so bili še Ekse. General Robotti, Poveljnik divizije »Re« General Fiorenzoli in drugi višji častniki.

Kot prva je bila častna četa Kr. Karabinjerjev, nato so sledile strumne vrste grenadirjev, pešcev (Rdeče kravate), posebni pehotni oddelki in inženirske čete, postavni planinci, lahko topništvo, topništvo s konjsko vprego, motorizirano topništvo, motorizirani oddelki inženirskih čet, kemijska četa in drugi pomožni oddelki. Na čelu I. grenadirskega in II. pehotnega polka so nosili stare in slav-

ne bojne zastave, zastava I. grenadirskega polka, odlikovana s Križem Savojskega Vojaškega Reda, z dvema zlatima kolajnima za vojaške zasluge, dvema srebrnima svetinjama ter eno bronasto, zastavo II. pehotnega polka, odlikovano z Vojaškim Savojskim Redom, z dvema srebrnima svetinjama in tremi bronastimi.

I. in II. pehotni polk sta šla mimo častne tribune z mogočnim rimskim korakom. Izredno so ugajali tudi alpineci v popolni planinski opremi s cepini in ostalim priborom, dalje dolge motorizirane kolone, reflektorske čete, metaleci plina in ognja, avtomobilske kolone za oskrbovanje čet in sanitetne kolone. Italijanska Vojska je korakala po ulici v dvanašsterostopih. Topništvo je imelo svojo godbo na konjih in zastave.

Vse to veličastno parado italijanske Vojske so tudi filmali. Ob častni tribuni sta bila tudi dva radijska napovedovalca. Potek mogočne parade so oddajali neposredno v Rim, kjer jo bodo posneli na plošče, katere bodo že danes ob 13. vrtili po vsej Italiji, da bo ljudstvo vsega velikega Imperija samo lahko poslušalo in se prepričalo, kako navdušeno je najmlajša italijanska pokrajina, Ljubljanska Provincija, veličastno proslavila Dan Vojske in italijanskega Imperija.

Augusto ringraziamento per i devoti omaggi al'Re Imperatore

Lubiana, 8 maggio. In risposta ad un telegramma di devoto omaggio inviato dai sindaci della Provincia di Lubiana, riuniti a rapporto alla Maestà del Re, l'Alto Commissario ha ricevuto oggi il seguente telegramma: Il Re Im-

peratore ringrazia vivamente voi, i sindaci e la popolazione slovena della provincia di Lubiana, per la patriottica manifestazione che è giunta graditissima all'Augusto Sovrano. (Stefani).

Visoka zahvala za vdanostno izjavo Kralju in Cesarju

Ljubljana, 9. maja. a. V odgovoru na vdanostno brzojavko županov v ljubljanski provinci, ki so se zbrali, da bi izrazili svojo zvestobo Kralju in Cesarju, je prejel Visoki Kr. Civilni Komisar včeraj sledečo brzojavko:

»Kralj in Cesar se živo zahvaljuje Vam, županom in slovenskemu ljudstvu v ljubljanski provinci za patriotske manifestacije, ki jih je Vzvišeni Suveren blagovolil blagohotno sprejeti.

Od povsod prihajajo neugodne novice za Angleže

Berlin, 8. maja. a. Zapovrstni in nenadni neuspehi Angležev tako na vojaškem kakor tudi na političnem polju, ki so si sledili v zadnjih tednih z vrtoglavo brzino tudi po sodbi najbolj optimističnih londonskih opazovalcev, so predmet zanimanja nemškega tiska, ki beleži zadnje dogodke na raznih odsekih evropske in izvenevropske šahovnice. Poostritev letalskih napadov na britansko otočje in na morju, ki so hudo prizadeli britansko mornarico, so povzročili velike zapreke v gospodarstvu, industriji in v pomorstvu britanskega imperija. Katastrofa Angležev na Balkanu se je zaključila z operacijami italijansko-nemških čet, ki so končale zasedbo zadnjih otokov in so končno odstranile ves vojni material, ki so ga pustili Angleži. Egejsko morje, ki je silno važno področje, je popolnoma očiščeno Angležev. Neumestni izgovori ministra Edena, ki je hotel pred parlamentom odstraniti s sebe krivdo, so šli za tem, da bi vsa odgovornost za poraz padla na Srbe in Grke. Ti izgovori so naleteli na stro-

go obsodbo tiska. Videlo se je, da se je britanski minister potem, ko je zalezel v pustolovščino na račun dveh narodov, skušal oprati pred javnim mnenjem svoje države s salonskimi izgovori. Če pa upoštevamo dejstva, poudarjajo nemški listi, je treba omeniti hiter razvoj dogodkov v Iraku, kjer je stanje zelo resno. To potrjuje novica o sabotažnih napadih na petrolejski vod iz Musula, ki so ga angleški agenti poskušali razstreliti. Časopisi pravijo, da to dejstvo potrjuje, da smatrajo Britanci danes svoj položaj za zelo težak in so pripravljeni zgubiti tisto, kar je zapisano poginu. Obkolitev 3000 angleških vojakov in Avstralcev pri Habbanjah, kakor se glase poročila iz Beyroutha, označuje obseg bitke, ki se odigrava na tem odseku. Dalje pa prihajajo za Britance vse prej kot razveseljive vesti iz Aten, Egipta in Palestine, kjer pridobivajo protiangelske demonstracije čedalje ostrejši značaj. Resnost arabskega upora je dobila v zadnjih urah poseben poudarek v proglasu, ki ga je veliki jeruzalemski mufti izdal na arabske bojovnike.

Duce je bil od 2. - 20. marca na albanskem bojišču

Tirana, 9. maja. a. Duce je odšel 2. marca z letalom iz Barja in je prispel v Tirano, kjer ga je sprejel general Cavallero, poveljnik Jakomini in general Ranza. Od tu je nastopil svoje potovanje z avtomobilom proti Rehovi. Blizu Berata je pregledal divizijo »Bari«. Kosil je skupaj z italijanskimi častniki. Popoldne je prišel v Rehovo, pregledal divizijo »Siena«, zvečer pa neko strateško postojanko pri Valoni. 3. marca je Duce odšel v Demblan in Maurogo, pregledal divizijo »Toskanske volkove« in »Legnano«. V spremstvu generala Cavallera si je popoldne ogledal planinski diviziji »Valle Po« in »Valle Tanaro«, noč pa je prebil na vojaški postojanki. 4. marca se je Duce odpeljal proti Beratu. Povsod so mu čete priredile navdušene manifestacije, posebno pa črne sraje. Pri Rehovi je pregledal delavce, ki so dovrševali tam cesto. Tudi ti so Duceja radostno pozdravljali. V Rehovi je sprejel Duce poveljnika divizij »Pinerolo«, »Cagliari«, »Pugliese«, »Bari«, »Centaurus« in poveljnika topniških oddelkov. Poveljniki so mu razložili stanje na vojaških postojankah, noč je Duce prebil na koti 22. Naslednjega dne si je Duce ogledal skupino albanskih bataljonov ob Devollju. Blizu Berata je obiskal tudi osrednjo vojaško bolnišnico. Noč je prebil na koti 5. 6. marca je Duce pregledal čete pri Valoni, blizu Dukatija pa je pregledal legijo »Crnih sraje« »Brescia« in vojaško bolnišnico. Na neki vojaški točki je opazoval topniško obstreljevanje sovražnikovih postojank. Zvečer se je vrnil na koto 22. 7. marca je sprejel zastopnike petih vasi v navzočnosti Ekse. Jakomini. Potem je proti večeru odšel v pas pri Beratu in prenočil na točki št. 34. 8. marca je Duce obiskal čete okrog Rehove in bil povsod deležen velikih manifestacij. Dan kasneje je se podal na opazovalnico, od koder je gledal naskok neke italijanske enote. Ves dan je ostal na tem mestu in jedel skupaj z vojniki. 10. marca zjutraj je odšel Duce spet na isto postojanko in med delovanjem čet dobival po telefonu od poveljnikov razna pojasnila in dal sam navodila. 11. marca je ponovno ostal na isti postojanki in zasledoval potek operacij.

12. marca se je podal v spremstvu generala Pricola v Elbasan, kamor mu je prišel nasproti poveljnik II. armade Geloso in mu podal poročilo o nedavnih sovražnikovih napadih in o naši ofenzivi, ki se je začela 9. marca. 13. marca je Duce z vojaške postojanke opazoval ofenziven naskok italijanskih čet. 14. marca je Duce ponovno prišel na isto vojaško postojanko in ostal tam do večera. Gledal je nadaljne akcije vojske. 15. marca je dobil Duce poročilo, da je bila potopljena bolniška ladja »Poc«, na katere krovu je bila grofina Ciano, ki pa se je rešila 20 minut pred potopitvijo ladje. Ob 2. popoldne je Duce odpotoval proti Valoni in šel obiskat grofice Ciano. Spotoma se je razgovarjal z vojniki, ki so ga nadvse navdušeno pozdravljali in sprejemali. V vojaški bolnišnici je obiskal ranjence, zvečer pa se je vrnil na svojo vojaško postojanko. 16. marca je Duce sprejel generala Cavallera, ki mu je podal podrobno poročilo o zadnjih dogodkih in o bodočih operativnih načrtih. Popoldne je znova sprejel generala Cavallera, Biorlija in Nascia. 17. marca je Duce odšel s točke 34. proti Elbasanu na točko 45, kjer je sprejel poveljnika II. armade in generala Cavallera. 18. marca je Duce odšel na Monte Nasta, kjer mu je poveljnik razkazal teren. Med vzlihanjem čet, je Duce odprl most na Devollju, potem je imel skromno južino, po ogledu bolnišnice pri Niksi pa se je vrnil skromno južino, po ogledu bolnišnice pri Niksi pa se je vrnil na postojanko 45. Naslednjega dne je dobil Duce poročilo o najnovejših operacijah pri Zemei. Na povratku je Duce obedomal skupaj s častniki. 20. marca je Duce obiskal bolnišnico pri Krusti in je potem odšel do Ohridskega jezera, kjer mu je general Biorli razložil položaj. Na povratku od Ohridskega jezera, so ga povsod vojniki navdušeno pozdravljali. Zvečer ob 18. uri je sprejel poročilo od generalov Gelosa, Mossa, Rossija, Gambare in Mercalija. Naslednjega dne zjutraj se je Duce z letalom odpeljal v Bari.

Protestno noto proti angleškemu bombardiranju odprtega mesta Pauluka in proti napadu na vojaško bolnišnico, je iraška vlada poslala vsem diplomatskim zastopstvom v Iraku

Dalmacija ima desetino vsega boksita na svetu

Zemeljske zaloge dalmat. boksita so preračunali na 90 do 100 milij. ton

Rim, 9. maja. Po prvih podatkih in cenitvah italijanskih inženirjev so zaloge boksita v Dalmaciji mnogo večje, kakor pa so prvotno mislili. Preračunali so, da bi bilo mogoče dobiti iz teh dalmatinskih ležišč 90 do 100 milijonov ton boksita, kar bi odgovarjalo desetini dozdaj ugotovljene boksitovega zemeljskega bogastva na vsem svetu. Številke kažejo, kako ogromen bo lahko prispevek, ki ga bo Dalmacija dala italijanski industriji na polju aluminijeve proizvodnje.

Uspešni iraški napadi na letališča

Beyruth, 9. maja. a. Vrhovno poveljstvo iraške vojske je izdalo naslednje uradno poročilo:

Sovražnik je nenadoma napadel naše čete, ki so bile na letališču v Senneldebbanu. Po srditih spopadih in potem, ko so naše čete spoznale, da je vsak nadaljni odpor brez pomena, so se umaknile na nove postojanke. V takojšnjem protinapadu smo prizadejali sovražniku težke izgube. S hudim topniškim ognjem smo obsipavali sovražnika. Naše izgube niso težke. Iraški bombniki so v noči na 6. maj leteli nad letališču v Senneldebbanu in metali zažigalne in razdiralne bombe ter povzročili težko škodo na skladiščih in zgradbah. V noči na 6. maj so iraški bombniki silovito napadli sovražne oddelke. Eno angleško lovsko letalo, ki se je skušalo postaviti v bran našim bombnikom, je bilo po hudem spopadu prisiljeno k begu, drugo pa je moralo pristati v bližini Ajalbouda.

Naša letala so še drugič letela nad letališčem v Senneldebbanu in letališčem v Habanniji. Nad obema letališčema so se vneli srditi boji, ki pa nikakor niso ovirali naših bombnikov, da bi zagnali bombe na vletišča in na municijske skladišča in da se ne bi nepoškodovani vrnili na svoje oporišče. 6. maja so sovražni bombniki vrste Wellington proti poldnevni preleteli letališče in železniško postajo v Bagdadu. Napad, ki je trajal

poldrugeto uro, je prizadel lažjo škodo na postaji. Tudi zgradba na letališču je bila zadeta. Požar, ki je sledil, in ki je bil omejen, je že pogasjen. 7. maja opoldne so tri letala vrste Wellington napadla zahodno bagdadsko postajo ter povzročila nekaj škode. Ubite so bile štiri osebe, ranjena pa dva vojaka. Sovražna letala so bombardirala iraške oddelke pri Rawadyju, ne da bi povzročila sploh kakšno škodo. Neko prevozniko letalo je bilo prisiljeno pristati na letališču v Nabissi in je bilo zaplenjeno; 17 moč posadke je bilo ubitih.

Iraška policija je prišla štiri člane posadke z nekega sovražnega letala, ki je bilo prisiljeno pristati v bližini Almaydicha.

Čemu je potoval iraški vojni minister v Ankaru

Sofija, 9. maja. a. List »Zora« piše, da je iraška vlada v neki svoji notbi, ki jo je poslala zastopniku držav, podpisnic sabadske pogodbe, opozorila na dolžnosti, da druga drugi prisločijo na pomoč. To namreč omenjena pogodba določa. List med drugim tudi poroča, da je iraški vojni minister na svojem obisku v Ankari razpravljal z zastopniki turške vlade o vprašanju dolžnosti te medsebojne pomoči.

Imperialistični pohlep Združenih držav ki bi rade dobile oblast nad vsem svetom

Rim, 9. maja. a. V kakšnem razpoloženju so imperialisti v Washingtonu, najjasneje dokazuje govor senatorja Pepperja, ki je zahteval, naj vojska Severne Amerike v sporazumu z britansko vojsko zasede Islandijo, Capverdsko otočje, Kanarske otoke, Singapoore in Dakar. Senator Pepper je dalje zahteval, da se angleška in severnoameriška mornarica združita na Tihem Oceanu z enotno mornarico, da bi izvedli obkolitev Ja-

poneke. Vidi se torej, da je imperialistična blaznost prevzela severnoameriške duhove. Rooseveltove manije so se nalezli tisoč in tisoč severnih Amerikancev. Ta epidemija se razširja s propagando med ljudskimi množicami, v katerih vzbujajo najnižje instinkte in pohlep ter mu obljubljajo svetovno nadoblast nad Evropo, Azijo, Afriko, nad ameriško celino in celo nad Anglijo.

O čem se je razgovarjal Darlan v Parizu

Rim, 9. maja. General Darlan se je za časa svojega zadnjega bivanja v Parizu sestal tudi z veleposlanikom Scapinjem in razpravljal o vprašanjih, ki se nanašajo na francoske vojne ujetnike, poleg tega pa tudi z Vallantom, pooblaščencom francoske vlade za reševanje judovskega vprašanja.

Veleposlanik Scapini se bo v nedeljo odpeljal v Nemčijo, da tam obišče številna francoska ujetniška taborišča.

O Darlanovem sestanku z nemškim poslanikom Abetom in Lavalom v Parizu, se je zdaj zvedelo, da so nemške oblasti pristale na to, da se odpre meja med zasedeno in nezasedeno Francijo in se tako omogoči prevažanje živil, premoga, železa ter ostalega blaga med obema Francijama. Po novem nemško-francoskem sporazumu smejo ljudje potovati iz enega v drugo področje le v primeru resne bolezni ali smrti najbližjih sorodnikov. Dovoljeno je tudi dopisovanje med obema Francijama z neilustriranimi dopisnicami. Razoroženim vojakom vojske in letalstva se bodo izdajala enaka dovoljenja za potovanje z enega na drugo področje, kakor že veljajo za mornarje.

Napovedujejo tudi, da bo v kratkem prišlo v Francijo do pomembnejše spremembe vlade. Pravijo, da bo Laval dobil široka pooblastila, kljub temu, da bo še vedno ostal v Parizu.

Hrvaški poslanik dr. Benzon pri Hitlerju

Berlin, 9. maja. b. Voditelj Nemčije Adolf Hitler je sprejel včeraj v novi državni pisarni ob navzočnosti zunanjega ministra von Ribbentropa hrvaškega poslanika v Berlinu, dr. Branka Benzona, ki je voditelju pri tej priliki izročil svoje poverilnice. SS oddelek je hrvaškemu diplomatu izkazal vojaške časti.

Morilec kralja Aleksandra prosijo za začasno svobodo

Pariz, 9. maja. a. Zasnovaletelj marsejskega atentata, ki jih je sodišče v Aix-en-Provence meseca februarja 1936 obsodilo na doživetno prisilno delo, ker so zločinsko umorili bivšega jugoslovanskega kralja Aleksandra in istočasno tudi tedanjega francoskega zunanjega ministra Barthouja, so zdaj po svojih odvratnih spet poslali pravosodnemu ministru prošnjo, naj jih začasno spuste na svobodo. To svojo zahtevo utemeljujejo s tem, češ da je treba upoštevati zadnje dogodke v bivši Jugoslaviji in da se je evropski politični položaj zdaj spremenil.

Roosevelt hoče na vsak način v vojno

New York, 9. maja. a. Ameriški časopisje javlja iz Washingtona, da v parlamentarnih krogih ne izključujejo možnosti, da bi mogla Bela hiša sporočiti v kratkem odločitev, da bo dala Amerika vojsko v korist Anglije in sicer pomorsko in vojaško. To sklepajo iz dejstva, da je bil zadnji govor vojnega ministra Stimsona že peti bojevit govor, ko so jih imeli člani Rooseveltove vlade. Vsi listi pa izključujejo možnost, da bi mogla Amerika posredovati na totalen način. Večjo vojaško pomoč bi mogla dati le na posreden način. Treba pa je poudariti, da je odpor izolacionistov zelo močan, kar se vidi iz izjave senatorja Wheelerja, ki je rekel, da je v svojih protivintericističnih shodih ugotovil, da je 90% ameriškega ljudstva proti posegu v vojno.

Dva nemška časnika v Ameriki — zaprla

Washington, 9. maja. b. Pravosodni minister je sporočil, da sta bila dva nemška časnikarja prijeta in odvedena v Ellis Island. Ta odlok utemeljujejo s tem, da sta se ta dva nemška časnikarja pregrešila proti določbam zakona, ki določa popis vseh tujcev v Ameriki.

Anglija bo z vsemi silami branila Egipt

Lizbona, 9. maja. a. Ko je govoril v spodnji zbornici o dogodkih v Cirenajki, je Churchill omenil tudi silno hitro dezorganizacijo med angleškimi oklepni silami ter o nekaterih tehničnih in vojaških napakah. Dalje je Churchill povedal, da je Anglija odločena braniti Tobruk in Kreto do kraja brez misli na umik, kajti to sta ofenzivni postojanki največjega pomena. Potrdil je tudi, da bo Anglija branila Egipt z vsemi silami, ki jih ima imperij na razpolago.

Velika norveška ladja potopljena

Oslo, 9. maja. b. Norveški Rdeči križ sporoča, da je bila potopljena velika, 6750 tonska motorna ladja »North Star«, ki so jo bili prisilili v angleško službo. Vseh 30 moč posadke je utonilo.

Portugalska — odločno nevtralna

Lizbona, 9. maja. b. Nihče ne ograža neposredno Portugalske in njenih narodnih interesov — piše nek portugalski časopis — in nobena strahla ne morejo pripraviti dežele do tega, da bi opustila svoje jasno in odločno stališče nevtralnosti. Mislimo, da lahko z vsjo pravico nastopimo proti govoricam, ki se širijo z onstran oceana o nekih manifestacijah proti novemu redu v Evropi. Stara Evropa ne more več živeti. Nadomestila jo bo jutrišnja, ki bo temeljila na podlagi socialne pravičnosti, Evropa, v kateri bo tudi Portugalska odločno činitelj.

Bodoča Evropa bo urejena in mirna

Madrid, 9. maja. b. Na evropskih tleh ni več vojne — piše znani španski list »Pueblo«. To pomeni — nadaljuje člankar — da Stari svet ni več v razpadu. Prevladuje prepričanje, da prihajajo evropski narodi do tega, da bodo sami reševali svoja vprašanja in da bodo vsemu svetu dali novo lice in novega duha. Kar se danes dogaja v Evropi, ne dopušča črnoglednosti, temveč daje upanje, da bo bodočnost urejena in mirna.

»Nihče več ne ve, kam pelje pot«

Buenos Aires, 9. maja. b. Dopisnik nekega argentinskega lista piše, da je Rooseveltova politika dosegla to, da zdaj v Združenih ameriških državah vlada popolna zmešnjava. Nihče več ne ve — nadaljuje člankar svoja izvajanja — kam pelje pot in kakšno stališče naj zavzamejo in na kakšno podlago se opira Rooseveltova politika. Javnost USA reagira na to zmešnjava v toliko, da je vedno bolj proti podpiranju Velike Britanije. V USA ne vedo več, kje naj si poiščejo prijateljev in kje so njihovi sovražniki.

6 milijonov ton sladkorja bodo uničili

Rim, 8. maja. a. Kakor poročajo iz New Yorka, imajo zdaj na Filipinih, v Zahodni holandski, Indiji, na Kubi, na Portoriku, Antilih in v Južni Afriki nad šest milijonov ton sladkorja v zalozah. Ta ogromna zaloga zdaj ne more na svetovni trg zaradi vojne, ki je onemogočila normalni razvoj mednarodne trgovine. Zaradi tega bodo po vsej verjetnosti te sladkorne zaloge morali uničiti, da tako naredijo prostor pridelku v bodočem letu.

Mostovi, obnovljeni v osmih dneh

Ljubljana, 9. maja. a. Dva železniška mostova, ki so jih znova popravili italijanski inženirski oddelki, bodo jutri spet izročili prometu. Prav tako tudi železniško progo Postojna-Logatec. Omenjena mostova je sovražnik prej pogljal v zrak. V komaj osmih dneh sta bila omenjena mostova spet zgrajena.

V ponedeljek prično na univerzi s predavanji

Ljubljana, 9. maja.

Na ljubljanski univerzi je od 1. do 10. marca t. l. trajalo redno vpisovanje za poletni semester, ki navadno vsako leto izkazuje nekoliko manjše število vpisanih slušateljev in slušateljic, kakor pa v zimskem semestru. Poznavači vseučiliškega življenja pravijo, da je glavni vzrok manjšemu številu to, da si nekateri slušatelji dobe primerne stalne službe in da mnogi končajo svoje študije že v zimskem semestru. Od 10. marca do 25. aprila je bil nato določen rok za naknadno vpisovanje. Kmalu nato so bile odrejene velikončne počitnice. Mnogi veliki, za razvoj slovenske univerze zgodovinsko važni dogodki so se med tem časom razvijali in končavali. Univerza je mnoge težave prebrodila. Tudi v poletnem semestru bodo redna predavanja in bo semester končan konec junija. V ponedeljek, 12. t. m. se prično redna predavanja. Že te dni je vladalo na univerzi izredno živahno življenje.

In statistika univerze! Poučna in zanimiva je. Sestavljena je bila za zimski semester v

Sami se lahko kaj kmalu prepričate, da velja rediti domače zajce

Živimo v časih, ki vemo, da ni drugače, kakor da se tudi te stvari odpravimo.

Vojna vihra, ki divja po svetu že nekaj let, je vzrok, da si tudi mesa ne more vsak privoščiti, kolikor in kadar bi si ga rad. Oblasti so odredile tudi posebne brezmesne dni in tedaj sploh ni nikjer mogoče dobiti mesa. Mesarske stojnice na trgu so tedaj zaprte. Mesojedci so s tem najbolj prizadeti. Pa tudi v dnevi, ko je na trgu mesa dovolj, mora marsikdo iti mimo stojnic, ker ima že tudi svoje ugovore. In vprav zaradi teh okoliščin bi veljalo rediti domače kunce, pri tem pa gledati tudi na dobro pasmo, ki bo dala dosti mesa.

Reja malih živali, kamor spada tudi domači zajec, postaja pri nas zadnje čase vse bolj upoštevana, predvsem v malem gospodarstvu. V mestih, še bolj pa v predmestjih, že naletimo na cele zajčje farme, kjer se gospodar z veseljem ukvarja z zajci. Mnogo družin se preživlja bodisi s to ali ono vrsto malih živali, ki nudijo našemu malemu človeku vir skromnih dohodkov, če jih prodaja, če pa ne, pa okusno in poceni hrano. In med malimi živalmi ne zavzemajo zadnjega mesta zajci.

Umni rejec pa si pri tem želi tudi izboljšanja glede na čistost pasme, torej živali ali kakovost volne, kar doseže edinole tedaj, če vrši stalno plemensko odbiro. (Kar tiče kakovosti

V treh vrstah ...

Italijanski prometni minister na Cetinju. V črnogorsko prestolnico je dospel italijanski prometni minister Eks. Horst Venturi. Proučil bo vsa nujna vprašanja glede pomorskega prometa in brezličnih poštinih zvez z Italijo.

Radijska postaja v Splitu še deluje. Takoj ko je Italijanska Vojska zasedla sončno Dalmacijo, so se zasedbene oblasti potrudile, da mestu Splitu oskrbe radijsko postajo za dalmatinsko področje. Splitski radio vsak dan že oddaja redni spored. V delu so že načrti, da postajo še bolj okrep.

Italijanski filmi na zasedenem ozemlju. Zastopniki italijanskega filma so že v dogovoru z našimi kino podjetniki glede predvajanja italijanskih filmov. Prav kmalu bomo po zasedenem ozemlju videli tudi italijanske filme, ki so po kakovosti prav dobri.

Belgrajska občina skrbi za meščane. V kratkem bodo po raznih mestnih delih Belgrada odprte prodajalne za živila.

Velik požar v Litli. Zraven litjskega postajnega poslopja je veliko lesno podjetje, katerega lastnik je g. Samsa. Nedavno je šel g. Samsa na sodišče, kjer je imel nekaj opravka, delavci pa so delali kar naprej. Zaradi visokega pritiska pa je, kakor domnevajo, parni kotel razgnalo in ogenj je bil tu. Uničil je vsa poslopja in g. Samsi uničil vse lesno podjetje škoda, ki jo lastnik trpi, je zelo velika.

Mariiborska mestna podjetja v novih rokah. Za novega vodjo mestnih podjetij je bil imenovan Roman Pelikan iz Maribora. Vodstvo električnega podjetja in plinarne ter vodovoda je pa prevzel inž. Scherer, ki je po rodu iz Švice, zadnja leta pa je živel v Mariboru.

Kruha ni bilo v Belgradu. Zadnje dni je zmanjkalo kruha v Belgradu. Zaradi tega je mestna občina opozorila meščane naj še bolj varčujejo s kruhom in jih obenem opozorila, da naj se omeje le na najvažnejše potrebe.

Da se ne razpasejo bolezn. V delno razrušenem Belgradu je bila prve dni nevarnost, da se razpasejo razne kužne bolezni. Le takojšnjim zdravstvenim ukrepom se je zahaljati, da od tega ni prišlo. Vsi meščani so bili cepljeni. Ker se nekateri lastniki hiš niso držali strogih zdravstvenih predpisov so bili obsojeni kaznovani.

Da se seznanimo z našo krvjo v tujini. V ta namen je izdal Jože Premrov primerno knjigo, ki bo že mladino poučila o naših zamejnih bratih. Knjiga bo tudi priročna za razna predavanja, ki se tičejo izseljenstva vprašanja. Veliko je s podatki izdajatelj pomagal pokojni, v Argentini ponesrečeni Jože Kastelic.

Nogometne tekme bodo spet na sporedu. S tekmanj na zasedenem ozemlju, katerega so zasedle Italijanske Oborožene Sile, bodo začeli prihodnje nedelje. Drugo nedeljo torej se bodo začele prvenstvene tekme, kakor smo izvedeli od pristojnih činiteljev. Upamo, da se bodo tudi drugi športniki v kratkem spet poprijeli dela.

Pomožne učiteljice na Stajerskem. Na Stajersko bodo v kratkem prišle pomožne učiteljice, ki bodo tam imele posebno lepo in plemenito nalogo, kakor poroča graška »Tagespost«. Učiteljice imajo za seboj večdnevni pripravljalni tečaj.

Ogromna škoda po povodnjih v Braziliji

Rio de Janeiro, 6. januarja. a. Silni nalivi so povzročili v Braziliji velike povodnje. Dober del riževih nasadov je pod vodo. Posamezni mestni okraji v Porto Alegre so preplavljeni. Škoda, ki so jo povodnji povzročile na poljih in drugod, je ogromna.

vseh podrobnostih in v velikem obsegu obširna statistika, ki nam ponazarje vse gmojne, socialne in duhovne prilike naše akademske mladine. Najzanimivejša je pač statistika, ki opredeljuje akademike po položaju in stanu, po klicih in slojih njihovih staršev. V naslednjih vrsticah navajamo kratko in splošno statistiko.

V poletni semester se je na univerzi vpisalo celotno 2197 slušateljev in slušateljic, v zimskem jih je bilo 2474. Torej znaten padec! Vzroki so najrazličnejši. Mnogi slušatelji so zaprosili za odpustnice, ker so prišli v situacije, ki jih niso pričakovali. Na posameznih fakultetah je bilo v zimskem semestru 1940-41 vpisanih:

1. filozofska fakulteta 507, od teh 365 slušateljic, med njimi 3 izrednih; 2. juridična: 605, od teh 102 slušateljic, med njimi 3 izredne; 3. medicinska fakulteta 324, med njimi 93 medicink; 4. tehniška fakulteta 849, od teh 64 rednih slušateljic in 5. teološka fakulteta 191 slušateljic, med njimi 1 izreden. Po številu je bila torej v zimskem semestru najmočnejša tehniška fakulteta! — d.

volne pridejo pred vsem v poštev angoreci). Te odbiro pa ne more vršiti, ako ne vodi o svojih živalih natančnih zapisov o pokolenju, rojstvu, uspehih pri reji itd.

Stalna plemenska odbiro je mogoča le na ta način, da se vodijo o živalih rodovniški zapiski. V ta namen morajo biti zaznamovane vse plemenske živali. Najprimernejši način zaznamovanja za kunce je tetoviranje. Tetoviranje kuncev je posebno obvezno za vse rejce, ki so vključeni v Društvo malih živali. Tetovirati moramo živali, ki so bile ugodno ocenjene na podlagi vzornika, dalje mladice, ki so še pri materi in so čiste pasme ter živali, katerih predniki so že zaznamovani. V nobenem primeru ne smemo tetovirati križancev pasem, bastardov ali hlevskih kuncev. Mladice tetoviramo, ko so stari 8 do 12 tednov. Tetoviramo tako, da v uhljih vtisnemo številke namažemo s tetovirno barvo, ki jo dobro vdrgemo v kožo. V levem uhlju vtisnemo rojstni datum, v desnega pa matično številko.

Prvo pogoj uspešne vzreje živali je v prvi vrsti točno spoznavanje živalskega rodu, iz katere naj izvira vsa nadaljna vzreja. Umen zajčje rejce mora voditi za svoj zajčji rod še nekaj nujnih tiskovin (vzrejni list, rodovni, matični list). Prav tako mora umen rejec zajcev voditi oplenilni list. Oplenilni list deloma dokazuje čistost pasme samca ali samice, kar je vidno pri mladitvah že pri prvem pokolenju. Koristno bi bilo vsekakor, da postane vsak rejec domačih živali tudi član Društva rejcev malih živali, ki ima nalogo da povzdigne našo rejo malih živali na dostojno višino. Veliko korist od tega bo vsak lahko kaj kmalu spoznal.

Koledar

Danes, petek, 9. maja: Gregor N.
Sobota, 10. maja: Antonin, šk.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20; mr. Murmayer R., Sv. Petra 78.

Izpit po čl. 11 pravilnika in praktični izpit za otroške vrtnarice. Ravnateljstvo učiteljske šole v Ljubljani sporoča kandidatinjam, ki so se prijavile k izpitu po čl. 11. pravilnika za izobraževanje otroških vrtnaric kakor tudi onim, ki so se prijavile k praktičnemu izpitu za otroške vrtnarice, da naj se vse zgledajo v ponedeljek, dne 12. maja ob 8. uri v ravnateljevi pisarni, kjer bodo dobile nadaljnja navodila.

Sobe in stanovanja za oficirje. Vse stranke, ki so sobe in stanovanja za častnike že naznanile na magistratu in jih doslej še niso oddale, prosimo mestno poglavarstvo, naj neodlašne sobe in stanovanja takoj spet prijavijo v vložišču, soba št. 1 v pritličju leve hiše mestnega magistrata. Posebno naj pa tudi tisti, ki doslej sploh še niso prijavili sob ali stanovanj, to čim prej store, da bo ustrezno vsem gospodom častnikom ter jim Ljubljana izkaže vso svojo gostoljubnost.

Nogometni odsek Hermesa sporoča svojim članom, da bo danes, v petek ob 20 sestanek vseh igralcev pri Krčiču. Na dnevnem redu bo razgovor v treningu in razdelitev legitimacij za vstop na igrišče.

Ljubljansko gledališče

Drama. Začetek ob 19. uri. Petek, 9. maja zaprto. Sobota, 10. maja. Ugrabljeni Sabinke. Izven. Izredno znizane cene od 14 din navzdol. Nedelja, 11. maja ob 15. uri: Šesto nadstropje. Izven. Znizane cene od 20 din navzdol.

Opera. Začetek ob 19. uri. Petek, 9. maja zaprto. Sobota, 10. maja: Vesel ežene windsorske. Izven. Znizane cene od 30 din navzdol. Nedelja, 11. maja ob 15. uri: Princeza in zmaj. Mladinska opereta. Izven. Globoko znizane cene od 24 din navzdol. Ob 19. uri: Carmen. Izven. Znizane cene od 30 din navzdol.

Po izredno znizanih cenah od 14 din navzdol bodo uprizarili v soboto ob 19. uri izven abonmaj Schönthanova veseligr »Ugrabljeni Sabinke«, ki so napisane s peresom dramatika znalca, ki suvereno obvlada odrsko tehniko in dovtip, zna blesteče orisati nastopajoče osebe ter jih epravljal v posrečene komične situacije. Za vsakogar, ki je željan razvedrila in smeja, je obisk igre priporočljiv.

V Forte Brandolo pri Chieggie so včeraj usmrtili roparja in morilca Giovannija Zaramella. Bil je obsojen na smrt, ker je ponoči vdrl v neko kmečko hišo, umoril kmeta in ga izropal.